

Ambtsbericht aan de Commissaris van de Koning in Noord-Holland van de burgemeester van Amstelveen.

Betreft: bestuurscultuur gemeentebestuur Amstelveen

7 maart 2018

Zeer geachte Commissaris van de Koning,

In uw bericht over mijn benoeming tot waarnemend burgemeester van Amstelveen meldt u, dat ik aandacht zal geven aan de bestuurscultuur van de gemeente Amstelveen. Dit ten behoeve van het inwerkprogramma van de in maart 2018 nieuw verkozen gemeenteraad, het nieuwe college van Burgemeester en Wethouders en de nieuwe burgemeester. Aanleiding hiervoor is gelegen in de relatief korte ambtsperiode van de vertrokken burgemeester van 't Veld, zoals gemeld mede gevoed door het door haar gevoelde ongemak in de bestaande bestuurscultuur van Amstelveen. In de afgelopen maanden heb ik alle fractievoorzitters, de vice-voorzitter van de Raad, de wethouders, een aantal nauw betrokken ambtenaren, waaronder de gemeentesecretaris, de vertrokken burgemeester en een tweetal voormalige burgemeesters gesproken. Uit deze gesprekken heb ik aantal elementen van de bestuurscultuur van Amstelveen kunnen destilleren. Deze elementen wil ik graag gebruiken in de inwerkprogramma's. Van een aantal indrukken maak ik u graag deelgenoot.

De bestuurscultuur van Amstelveen, enkele observaties.

"We doen het op z'n Amstelveens" is een veelgehoorde verklaring voor de gang van zaken in de Amstelveense politieke arena. En die uitspraak wordt door verschillende partijen met uiteenlopende waardering gedaan. De oppositie heeft bezwaren, die variëren van niet meegenomen worden tot het ontbreken van alternatieve beleidsvoorstellen, waaruit gekozen kan worden. De coalitie ziet de inspanning om tot een degelijke politieke afstemming te komen als een belangrijke reden voor de goede gang van zaken in Amstelveen.

In het coalitie-overleg wordt stevig geïnvesteerd, en dat wordt door de coalitiepartijen als comfortabel gezien; je plaatst elkaar niet voor verrassingen, je weet waar je aan toe bent. In verschillende gradaties van intensiteit wordt het spel door de niet-coalitiepartijen meegespeeld; een spel van geven en nemen en soms gunnen. Het is een

geaccepteerd proces in Amstelveen en levert een geciviliseerd politiek debat op. De oppositie "kiest eieren voor z'n geld". Maar tegelijkertijd zijn er in de afgelopen periode tal van voorbeelden, waar nadrukkelijk naar een breed draagvlak in de Raad is gezocht. Opvallend in Amstelveense politiek is de stevige positie van de VVD én door het getal én door de politiek ervaren en communicatief sterke leiding in die geleding.

Het college van B&W en samenwerking daarbinnen bestaat bij de gratie van een gedegen politiek contract. Dat contract wordt door veelvuldig overleg in de coalitie en door veel bilaterale contacten levend gehouden. Dat daarbij de ervaring van de VVD-wethouder gewicht in de schaal legt is evident, maar in de loop van de tijd is daar, naar zeggen van de wethouders, een bevredigend evenwicht ontstaan. De aanvankelijke voorsprong in ervaring van de VVD-wethouder is logischerwijs in de loop van de tijd minder geworden.

Over de rol van de burgemeester:

De positie van de burgemeester is in een college van B&W met een duidelijke inzet van het politieke mandaat van de wethouders in belangrijke mate afhankelijk van het gezag, dat hij/zij veroverd. Hij/Zij komt gemakkelijk met eigen politieke ambities in de kou te staan. Het risico daardoor geïsoleerd te raken is groot. De verwachtingen en doelstellingen, die een burgemeester in die situatie kan hebben, zouden zich moeten richten op de kwaliteit van het bestuur en op de burgemeesters-portefeuille. En op ambities, waar draagvlak voor is in college en Raad of die liggen in de lijn van het gevoerde beleid. Het is duidelijk dat de vertrokken burgemeester soms afstand voelde in de politiek bij het volgen van niet door iedereen gedeelde ambities bijvoorbeeld in het programma "Mensen maken Amstelveen".

Daarnaast is de burgemeester een baken voor de bevolking met soms een enthousiasmerende en dan weer een empathische aanpak. Bij een profielschets voor een nieuwe burgemeester zouden die rollen kunnen worden benadrukt.

Ook het voorzitterschap van de Raad vraagt in Amstelveen een meedenken om het dualisme iets meer vorm te geven. Het ontbreken van felle confrontaties is in deze tijd ook wel een verademing, maar het organiseren van een debat op basis van Raadsvoorstellen, waarin mogelijk meerdere keuzes worden voorgelegd is het overwegen waard. Een versterking van de positie en rol van de Raad van Amstelveen is wenselijk, waarbij het volksvertegenwoordigende karakter in de handelwijze van de Raad wat meer nadruk zou mogen, dan wel kunnen krijgen. De burgemeester kan zich daarbij echt laten gelden als voorzitter "van" de Raad.

Nog enkele kanttekeningen:

In hoeverre "voor wat hoort wat" een onderdeel van het politieke Amstelveense spel is voor de burgemeester uiteraard een voortdurend punt van aandacht. De cultuur van "ouwe jongens krentenbrood" dringt zich somtijds op, maar ernstiger dan dat lijkt het niet. Mijn eerste indrukken, waarbij ik pogingen doe het debat in Raad en college van

B&W te bevorderen, zijn meer die van respect voor elkaar dan handjeklap. Ruimte gunnen aan elkaar lijkt me niet gelijk te staan aan politieke ruilhandel.

De persoonlijkheid van de nieuwe burgemeester zal er een moeten zijn van een combinatie van dichtbij en op afstand. Daarbij moet hij/zij accepteren dat een inhoudelijke (!) rol pas aan de orde kan zijn als je die ruimte nadrukkelijk krijgt. Een voortdurende zorg van de burgemeester is om niet te ver voor de muziek uit te lopen of jezelf ambities te stellen, waarvoor niet eerst een breed (en enthousiast) politiek draagvlak is geconstateerd. Anders wordt een voortdurende frustratie, en isolatie je deel.

Al met al constateer ik - op basis van een veelheid aan gesprekken- dat Amstelveen een plezierige en goed bestuurde gemeente is, waar een burgemeester zich goed zal thuis voelen als deze de verbinding met de politiek, Raad en college, voortdurend vast kan houden.

Met de meeste hoogachting,

Bas Eenhoorn, burgemeester van Amstelveen.

